

GONDOLATOK A 2002-ÉVI LOGISZTIKUSOK NAPJA AP- ROPÓJÁBÓL

(2002. november 29.)

Szenes Zoltán²

A fegyvernemi- és szakcsapatok évszázadokra, vagy néhány esetben a közelmúltig visszavezethető hagyománya szerint az év egy meghatározott napja saját ünnepükről szól. Vannak olyan fegyvernemi napok, melyek eredete egészen az 1848–49-es forradalom és szabadságharc dicső honvéd seregéhez nyúlik vissza és vannak egészen újkeletű, a korszerű hadviselés folytatásához, illetve támogatásához kötődő ünnepi események a honvédség életében. Ez utóbbiak közé tartozik az immár **10 esztendő**s múltra visszatekintő **Logisztikusok Napja**, melynek alkalmából szeretettel köszöntöm a Magyar Honvédség működtetését és fenntartását végző logisztikusok nagy közösségét, akik ma már **20 különböző szakágazaton belül** naponta gondoskodnak a személyi állomány ellátásáról, a technikai eszközök üzemeltetéséről, a szállítási, valamint az elhelyezési feladatok vezetéséről és végrehajtásáról.

Ezen a napon - *Fodor Lajos vezérezredes úr, a honvéd vezérkar főnöke* nevében - **tisztelettel köszöntöm** kedves vendégeinket, az elődszervezetek volt vezetőit (volt parancsnokainkat, főnökeinket), a csapatok, haderőnemek és a központi szervek jelenlévő állományát, parancsnokokat, szakmai vezetőket, egyetemi oktatókat, a logisztikai szakma valamennyi polgári és katonai képviselőjét.

Az ünnep méltatásánál szeretném előre bocsátani, hogy az eddigi Logisztikai Napok mindegyikének meg volt, és a mainak is megvan az aktuális mondanivalója, amely a katonai logisztika kialakult helyzetéből következik. Bár a mai nap az ünnep, az elismerés napja, amikor a logisztikai szolgálatot, a mindennapok felelősségteljes munkáját végző szakállományt köszöntjük, szólnom kell a szolgálat helyzetéről, a jövő kihívásairól, a fejlődés tendenciájáról.

A jelenlévők többsége emlékszik rá, hogy a korábbi központi Logisztikai Napoknak – amelyet Budapesten, Veszprémben és Kaposvárott

---

² Dr. Szenes Zoltán vezérőrnagy, a hadtudomány kandidátusa, HM Honvéd Vezérkar törzsigazgatója.

tartottunk – mindig volt valami **vezérgondolata** vagy ha úgy tetszik **mot-tója**. Azt, hogy adott évben **mire és hova kellett a hangsúlyt helyezni**, egyrészt mindig a katonai logisztika egészét érintő **szerkezeti, illetve szervezeti átalakítások** megvalósítása, másrészt a **szakmai működőképesség megőrzése és folyamatos fenntartása** motiválta.

A változtatási, fejlesztési igény, de nevezhetjük modernizálási kényszernek is, **1997-től fokozott kihívásként** áll a szakterület előtt egy sor változtatási követelmény formájában. Ezek a feladatok **1997-től** a katonai logisztika **NATO konform** szervezeti és működési rendjének kialakítását, **új logisztikai képességek** megteremtését, valamint a **nemzetgazdaság támogató képességének fokozottabb bevonását** célozzák, amelyek lényegében egyet jelentenek a korábbi hagyományos szakmai felállás és működési rend elméletileg megalapozott átalakításával.

Az elkerülhetetlen változtatási szükségszerűség mellett, a honvédség logisztikájának az elmúlt öt évben fenn kellett tartani a **támogatási stabilitást is**. Az ellátási-üzembentartási biztonság fenntartása mindig fontos prioritás volt, amelynek érdekében egy sor minőségi feladat végrehajtása **„hátrébb”** került, alacsonyabb prioritást kapott. Mert az is igaz, hogy a **támogatási stabilitás megőrzése** jelenti ma azt az **alapot**, amire építve tovább lehet folytatni a **működő katonai logisztikai rendszer fokozatos korszerűsítését**, a tervezett modernizációs folyamatok végigvitelét.

A most megindult új, **„nagy”** feladatok (a haderő felülvizsgálat, az önkéntes haderő, és a HM integrált működési-szervezeti struktúrájának megteremtése) azonban ismét előtérbe hozták a korábbi modernizációs feladatokat, és ismét szükség van az újabb modernizációs igényű kérdések megkerülhetetlen megválaszolására.

Az ellátási és üzemeltetési rendszer megújítása, a NATO készletképzési elvek szerinti készletek megalakítása, a korszerű logisztikai raktárbázis létrehozása, a logisztikai információs rendszer kiépítése, a nemzeti támogató képesség megteremtése, továbbá a NATO harmonizációs feladat végrehajtása mind-mind olyan feladat, amely napirendre kerül az elkövetkező években.

Emellett a logisztikát továbbra is érinteni fogja a képesség-alapú haderő kialakításának minden vonzata, és továbbra is fontos rendeltetésként megmarad a kiképzés, az új készenléti rendszer, a napi élet, a külföldi missziók biztosításának feladata.

A korábbi tapasztalatok alapján az átalakítások - féléves szervezési ciklusonként - **több ezer technikai eszköz** (nyilvántartással nyomon kö-

vetett) átcsoportosítását, **több tízezer tonna anyagmennyiség** mozgatójának tervezését, szervezését és végrehajtását, majd a felhalmozódott inkurrencia átadásra történő előkészítést jelentik. A honvédség elmúlt időszakára jellemző szervezeti, működési átalakítása hatványozottan csapódott le a katonai logisztikára, felemésztve humán és anyagi erőforrása-
inak jelentős részét. Fontos feladatunk, hogy a jövőben ezt a negatív bu-
meráng-hatást a lehető legkisebbre csökkentsük.

A katonai logisztika vezetésének józanságát tükrözi, hogy ellent tu-
dott állni a túlzottan radikális irányba történő elmozdulásnak, a szűkös
erőforrások szétforgácsolásának és a támogatási stabilitás feladásának. A
szakterület vezetése, valamint a logisztikai szakállomány **tudatosan** és
egységesen azonosult a kompromisszumokból fakadó **lassúbb**, a **szüksé-
ges feltételek megteremtésére épülő** előrehaladással, a helyesen megfo-
galmazott fejlesztési célkitűzéseken alapuló tervek **fokozatos** megvalósí-
tásával.

*Ennek köszönhetően a katonai logisztika mind a mai napig eleget
tud tenni a honvédség feladatai támogatásának, miközben olyan előre-
mutató eredményeket könyvelhetett el, mint például a logisztikai mo-
dernizációs program kidolgozása, az Összhaderőnemi Logisztikai Dokt-
rina megalkotása, az új készletképzési alapok kialakításának elősegíté-
se, a műveleti támogatás korszerűsítése és a balkáni műveletekben
résztevő magyar kontingensek utánpótlási rendszerének fenntartása.
És ma már napirenden van az afganisztáni kontingens logisztikai bizto-
sításának szervezése is.*

Most a hatodik Logisztikai Nap ünnepén talán ki lehet jelenteni,
hogy szakítani lehet az öt éve változatlan prioritással, **a támogatási sta-
bilitás megőrzésével**, mert talán megérnek azok a feltételek, amelyek a
katonai logisztika tényleges korszerűsítésének elindításához, szervezeti és
működési rendjének megreformálásához, továbbá a NATO konform mű-
ködéshez hiányzó feladatok végrehajtásához szükségesek. **A védelmi fe-
lülvizsgálat jelenlegi szakaszában nagyfokú logisztikai képesség-hiányt
azonosított be, amely reményt adhat arra, hogy a logisztika visszakerül
a fontos prioritások közé.**

Tisztelt Ünnepi Állománygyűlés!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A Logisztikusok Napja központi rendezvényeit **1997 és 2000 évek között** a HVK Logisztikai Főcsoportfőnökség az MH Logisztikai Főigazgatósággal közösen, majd az azt követő években a **HM-HVK Logisztikai Csoportfőnökség**, a **HM Gazdasági Tervező Hivatal** és az **MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság együttesen** készítette elő és vezette le. **A katonai logisztika egységét szimbolizálva** ezen az ünnepen mind a **termelői**–, mind a **fogyasztói** logisztikai szervezetek a figyelem és az érdeklődés középpontjába kerültek. A hagyományok ápolása és a naponta jelentkező kihívások igényelte egységes fellépés tekintetében **a logisztikusok nagy közössége összeforrott, tagjai támogatják egymást, ami biztosítéka a szakmai feladatok adott feltételek közötti eredményes megoldásának.** A katonai logisztikán belül tudatosult szellemiséget nagy elődeink ültették el, akik közül sokan ma is itt vannak velünk, mint a szakterület vezetői, iskolát teremtve kinevelték azt az állományt, amely megőrizte és továbbvitte a személyi állományról és a technikai eszközökről történő gondoskodás elsődlegességének alapelvét. **A felsorolt vezetőket köszönet illeti legfőképpen azért, mert felül tudtak emelkedni az adott időszak állította szakmai korlátokon, és felismerték, hogy a jövő útja nem lehet más csak a haderő támogatás széttagolt rendszerének integrálása, és felvállalták egy új anyagi–technikai, később logisztikai rendszer bevezetésének felelősségét.** Áttekintve a fegyvernemi és szakmai kultúrák elmúlt évtizedekben történő alakulását azt tapasztalhatjuk, hogy az **1990-ben elkezdődött** anyagi–technikai integrációtól a logisztikai szakterület egyedülálló fejlődési szakaszokon ment át, amelyek még koránt sem zárultak le.

A történelmi hűség kedvéért, csak felvillantásszerűen tartom szükségesnek megemlíteni, hogy az 1990–96 évek között az MH Anyagi-Technikai Főcsoportfőnökségen belül új szolgálati ágak születtek (nevezetesen: elektronikai–, műszaki-technikai–, vegyivédelmi technikai–, mérésügyi szolgálatfőnökségek), továbbá ebben az időszakban vált a felsőszintű anyagi–technikai vezető szerv részévé a Repülő–Műszaki Szolgálatfőnökség, a Haditechnikai Fejlesztési Főnökség, valamint Gazdálkodási Csoportfőnökség és ekkor 14 ellátási ágazat tartozott az anyagi–technikai szolgálathoz.

NATO csatlakozásunk előkészítése stádiumában, már **1997. szeptemberére J – G (A)– S rendszer** szerinti szakmai vezető szervek és logisztikai megnevezésű végrehajtó egységek, alegységek kerültek létreho-

zásra. **1997 őszén** a HVK Logisztikai Főcsoportfőnökség és az MH Logisztikai Főigazgatóság megalakításával kettévált a fogyasztói logisztika vezetése, amely problémát időlegesen áthidalta az a tény, hogy az MH Parancsnok, Vezérkari Főnök, a Honvéd Vezérkar logisztikai főcsoportfőnököt tekintette az első számú logisztikusnak, aki meghatározhatta a központi- és haderőnemi tagozat egészére a logisztikai követelményeket és a fejlesztések irányát.

Az **1997 – 2000 év** között a honvédségen belül zajló valós logisztikai folyamatok szakmai irányítását az MH Logisztikai Főigazgatóság végezte, szervezetébe integrálva egy újabb ellátási ágat a felderítő szakanyagellátást. Ebben a **három évet felölelő időszakban** a katonai logisztika vezetői és vezető szervei kiépítették NATO és nemzetközi kapcsolataikat, kidolgozták a NATO konform logisztikai működés érdekében megvalósítandó fejlesztések programját, irányították a nemzetközi békefenntartó műveletekben résztvevő magyar kontingensek nemzeti támogatását, szakmai rendezvényeken felkészítették állományukat a **NATO szövetségi rendszeren belül** jelentkező legalapvetőbb eljárési módszerek, elvek és doktrinális szabályzók megismerésére, mindezekkel együtt megteremtették a továbblépéshez szükséges elméleti alapokat.

Fontos ismérve és jellemzője az **1997 – 2000 évek közötti** időszaknak, hogy sorozatban, minimális időkülönbséggel kerültek a szakállomány kezébe a **NATO Katonai Tanácsa**, illetve az **SNLC** ülések által elfogadott szakmai alapidokumentumok fordításai, amelyeket mind a gyakorlati tevékenységek, mind az oktatás során eredményesen alkalmaztak. A kedvező irányba elindult és kibontakozó szakmai folyamatok végigviteléhez szükséges szervezeti stabilitás azonban **nem állandósulhatott**, mert a **2000. évben** végrehajtásra kerülő haderőátalakítás részeként a katonai logisztikát újabb érzékeny létszámcsökkentések és kényeszerű szervezeti változtatások érintették, melyek következtében jelentősen módosult a **HM-HVK Logisztikai Csoportfőnökség szerepe**, középszintű vezető szervek sorában – megváltozott funkciókkal – létrejött az **MH Logisztikai Főigazgatóság** jogutód szervezete az **MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság**, az ellátó központok száma **9-ről 3-ra módosult**, ugyanakkor **4 újabb** ellátási ág integrálódott a katonai logisztikába (térképanyag, humánanyag, kiképzéstechnikai anyag, híradó (állandó híradás) anyag, miközben az elhelyezési szolgálat új működési rendre tért át a **HM Ingatlankezelési Hivatal**, a katonai elhelyezési főnökségek megalakításával és a honvédségi ingatlanállomány fenntartásának vállalkozásba adásával.

Ezeken túlmenően döntően a fogyasztói logisztikára kiható szervezeti változások mellett a tárca védelemgazdasági szférájában, alapvetően a termelői logisztikai folyamatok koordinálására és a tárcaszintű gazdasági tervezésen belül a képességorientált, feladatalapú erőforrás- és költségtervezés meghonosítására a honvédelmi miniszter megalapította a **HM Gazdasági Tervező Hivatal** szervezetét.

A termelői és a fogyasztói logisztika vezető és végrehajtó szervezeteit érintő és a **2000. év végéig** befejeződött lényegi szervezeti változások alapvetően nem módosították a katonai logisztika működési rendjét, ami továbbra is a csapatok, központi logisztikai tagozat közvetlen ellátási felelősségével megvalósuló támogatását jelenti. Ez a működési rend már kiállta az idők próbáját és szervesen illeszkedik a logisztika jövőbeni modernizációs koncepciójába, ahol a központi logisztikai tagozat képességeinek fejlesztésével jelenik meg a béke- és minősített időszakos ellátás, üzemeltetés biztonsága, a NATO konform nemzeti támogatás megvalósítása.

A katonai logisztika **fogyasztói ágának** reális helyzetelemzésére épülő modernizálási feladatok átfogják a **funkcionalitás szintek szerinti differenciált** erősítését, a NATO elvek szerinti **készletképzés, ellátási osztálystruktúra** kialakítás, doktrinális fejlesztés, jelentési – információs – kommunikációs szakmai rendszer építés kérdéskörét. A korszerűsítés szükségességével, területeivel és főbb feladataival mind a NATO tanácsadók, mind a hazai szakmai vezetők egyetértettek, viszont nem titok az sem, hogy a megvalósítás hogyanjára vonatkozóan még nem alakult ki a teljes szakmai konszenzus, ami egyben utal a katonai logisztika felhalmozódott problémáinak rendkívül összetett jellegére.

A történelmi összegzésből kitűnik, hogy a katonai logisztika elmúlt 12 évében a sorozatos átalakítások, létszám- és képességsökkenések közepette, a részére biztosított költségvetési források hatékony felhasználásával teljesítette alaprendeltetéséből adódó feladatait.

Mindezekért **nagyfokú tisztelet és elismerés** illeti meg a logisztikai szakterület valamennyi tagját, azt a **7000 főt**, akik a csapattagozatban tevékenykednek és azt a közel **5000 főt**, akik a központi logisztikai tagozatban, valamint a termelői logisztikai szférában oldják meg feladataikat.

Külön örömdetes a meghatározó központi logisztikai szervezetek összefogása a közös fellépést igénylő tervezési, vezetői, döntéshozókészítési feladatok megoldásában, a logisztikai tudományos tevékenység integrálásában, valamint az érdekek szakmai alapokon történő egyezteté-

sében. **A mai Logisztikai Naphoz kötődő** rendezvénysorozat gondos előkészítése is jele annak a pozitív irányba fejlődő **együttműködésnek**, amely a **HM Gazdasági Tervező Hivatal**, a **HM-HVK Logisztikai Csoportfőnökséget** és az **MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokságot** összeköti és ami a további eredményes logisztikai működés zálogát képezi.

Jelen ünnepi állománygyűlés résztvevőinek összetétele, a katonai és polgári logisztika képviselőiben megjelentek köre méltóan reprezentálja a magyar haderő támogatási szféráját, a béke időszakban is „éles” feladatokat megoldó szakállományát, amely minden tagjának erről a helyről – a tárca vezetése nevében – **kívánok mindenekelőtt nagyon jó egészséget és sok erőt a jövő célkitűzéseinek sikeres megvalósításához.**

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Engedjék meg, hogy ünnepi beszédem egy egyszerű, de ugyanakkor sokatmondó gondolattal zárjam:

A mai kihívásokból eredő igények és elvárások sorozatos keresztműzében álló logisztika

nem bűvész és nem is varázsló

mégis napi fellépése után mindig kiérdemli a tapsot.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!